

Resultaten Dementiescan – gemeente Westerkwartier

Gesprekspartner: Ferdinand Hoogeveen

Dementiescan gemeente Westerkwartier op 22-04-2024

 Kennis omvang dementie in de gemeente		
1. Hoeveel inwoners van 65 jaar en ouder telt de gemeente?	Gegevens bekend	14.029 in 2023
2. Hoeveel mensen met dementie zijn er op dit moment in de gemeente?	Gegevens bekend	1100 in 2022
3. Hoeveel zullen dat er over vijf jaar zijn?	Gegevens bekend	1400 (2030), stijging in 5 jaar van 27%
4. Zijn er in het komend jaar en/of in de meerjarenbegroting middelen vrijgemaakt specifiek ter ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers?	Gegevens bekend	
<p><u>Toelichting</u> - Waarderingsssubsidie voor Stichting Dementievriendelijk Westerkwartier: €750 per jaar - Lokale coördinator Dementie Westerkwartier: € 11.520 (2024). Vanaf 2025 bekijken hoe we hier in de toekomst invulling aangeven. (p.s. Dit bedrag wordt nu betaald uit mantelzorgbudget (zie hieronder) - Sociaal Werk De Schans voert voor de gemeente Westerkwartier de lokale toegang uit. Meer info, zie https://www.sociaalwerkdeschans.nl/. Onderdeel daarvan is Mantelzorgondersteuning. Meer info hierover op het Mantelzorginformatiepunt, zie https://www.mipwesterkwartier.nl/. Er is niet vastgelegd hoeveel van het geld dat De Schans van de gemeente krijgt aan mantelzorg besteed moet worden. - Gemeentelijke budgetten voor mantelzorg: €27.500 structureel, daarnaast GALA budget Mantelzorg € 34.290 (2024, 2025) en € 30.847 (2026). Dit besteden we structureel aan de mantelzorgwaardering (ca. €30.000). Het overige budget wordt aan andere jaarlijks te bepalen activiteiten besteed. Hierin geldt geen onderscheid in het soort aandoening. - Wmo budget voor mantelzorg en respijtzorg: Inwoners kunnen een maatwerkvoorziening Wmo krijgen voor dagbesteding, individuele begeleiding en respijtzorg/logeeropvang. We maken daarbij geen onderscheid in of het ter ontlasting van de mantelzorger is of als zorg voor de aanvrager. - Wmo budget voor inwoners met dementie: Inwoners kunnen een maatwerkvoorziening Wmo krijgen voor dagbesteding, individuele begeleiding en respijtzorg/logeeropvang. We maken daarbij geen onderscheid in of het ter ontlasting van de mantelzorger is of als zorg voor de aanvrager.</p>		
 Beleids- en planvorming		
5. Er is een beleids- en uitvoeringsplan voor mensen met dementie en hun mantelzorgers	Ja	
<p><u>Toelichting</u> 5. Er is een beleids- en uitvoeringsplan voor mensen met dementie en hun mantelzorgers We hebben een beleidsplan sociaal domein, die in 2024 wordt vastgesteld. Daarin staan een aantal uitgangspunten over de ondersteuning van onze samenleving en inwoners. We zetten in op: - Versterken sociale basis - Preventief werken - Inwoners centraal - Toegang logisch organiseren - Samenwerken Deze uitgangspunten zijn ook leidend voor de manier waarop wij ondersteuning willen bieden voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Dementie komt prominent aan bod in: - 3f. Uitvoeringsplan: Vitaal ouder worden. Dit is nog wel in ontwikkeling. Op basis van de uitkomsten van de dementiescan willen we kijken wat er nodig is op gebied van wonen, welzijn en zorg.</p>		
6. Het beleidsplan en uitvoeringsplan voor mensen met dementie wordt jaarlijks geëvalueerd	In ontwikkeling	
<p><u>Toelichting</u> Beleidsplan is vastgesteld in 2024 en evaluatie was tot nu toe nog niet van toepassing. Het voornemen is er dit om de 2 jaar te doen.</p>		
7. In het beleid verwarde personen is een aparte paragraaf voor mensen met dementie	Ja	
<p><u>Toelichting</u> Jaarlijks bespreken we hoe we de middelen voor OGGZ willen besteden. In 2023 is nadrukkelijk aangegeven dat we een toename van het aantal inwoners met dementie die thuis wonen zullen gaan zien. Daardoor verwachten we ook een toename van mensen met dementie en daardoor verward gedrag in de openbare ruimte. We hebben dit als aandachtspunt meegegeven aan het OGGZ-netwerk. En we hebben een extra GGD- er in de Wijk aangetrokken met o.a. deze groep als aandachtsgroep. We benoemen deze doelgroep ook in ons meerjarenbeleidsplan OGGZ, dat momenteel in de maak is.</p>		

<p>8. In het dementiebeleid is een aparte paragraaf opgenomen ten aanzien van mensen met een migratie achtergrond</p> <p><u>Toelichting</u> In de gemeente is ongeveer 8% van de burgers met een niet westerse achtergrond</p>	Nee	
 <p>Structuur en afstemming</p>		
<p>9. Er is een netwerk voor dementie ingericht waar de gemeente en alle relevante partijen (waaronder de doelgroep mensen met dementie/mantelzorgers) aan deelnemen</p> <p><u>Toelichting</u> Er is een netwerk dementie bestaande uit casemanagers dementie waar alle organisaties die dit product leveren deel van uitmaken. Daarnaast neemt de gemeente, WMO, Welzijn, dagbestedingen, netwerk dementie Groningen en stichting dementievriendelijk Westerkwartier (o.a. organisatie Alzheimer café's) deel. De wens is dat een afgevaardigde van de huisartsenpraktijk ook deel gaat nemen aan dit overleg maar dit vereist nog een actie. Daarnaast zijn er ook lokale overleggen gericht op casus niveau en bredere ontwikkelingen zoals een ouderenoverleg vanuit de huisarts en het geriatrisch team. Kernteam en ketenpartners, frequentie en continuïteit.</p>	In ontwikkeling	
<p>10. De casemanager dementie maakt deel uit van het wijkteam en heeft hier regulier overleg mee</p> <p><u>Toelichting</u> De casemanager maakt deel uit van het wijkteam en heeft regelmatig overleg meestal met de wijkverpleegkundige.</p>	Ja	
<p>11. Het wijkteam verwijst mensen met dementie en mantelzorgers direct naar de casemanager dementie</p> <p><u>Toelichting</u> Wijkteams schakelen de casemanagers direct in als er een niet pluis gevoel is, of wanneer de eigen kennis niet meer binnen het team als generalist aanwezig is.</p>	Ja	
<p>12. Er zijn afspraken die het effect van interventies en verwijzingen evalueren</p> <p><u>Toelichting</u> Dit is onderwerp van gesprek in de overleggen die casemanagers periodiek hebben met de POH/huisartsenpraktijk. Bij twijfel wordt de casemanager ook ingeschakeld om te overleggen over specifieke cliënten, voor inzet casemanager of om interventies te evalueren. Vanuit het geriatrisch netwerk worden interventies en verwijzingen ook geëvalueerd, ook omdat dit nieuw opgezet is.</p>	Ja	
<p>13. De casemanager dementie en/of wijkteam is mede gericht op mensen met een migratie achtergrond</p> <p><u>Toelichting</u> Casemanagers hebben weinig te maken met mensen met een migratie achtergrond. Het lijkt in de gemeente nog weinig een beroep te worden gedaan op casemanagers dementie. Het is wel eens voorgekomen en als het voorkomt dan weten casemanagers wel waar ze informatie kunnen vinden zodat ze de zorg aan kunnen laten sluiten op de achtergrond van de cliënt.</p>	Nee	

Dementiescan gemeente Westerkwartier op 22-04-2024

 Ontwikkeling Dementievriendelijke Gemeenschap		
14. Er is een informatiefolder voor burgers over het herkennen van en omgaan met dementie	Nee	
15. De folder wordt huis aan huis verspreid en/of is beschikbaar bij praktijkhouders, huisartsen, apotheek, bibliotheek etc.	Nee	
16. Er worden op structurele basis periodieke informatiebijeenkomsten voor burgers gehouden	Ja	Maandelijks
<u>Toelichting</u> Stichting Dementievriendelijk Westerkwartier organiseert maandelijks het Alzheimercafé. Tijdens die bijeenkomsten wordt informatie gegeven en is er ruimte voor ontmoeting. Het mantelzorginformatiepunt organiseert bijeenkomsten voor mantelzorgers. De te bespreken thema's worden bepaald met inbreng van mantelzorgers (enquête). Zo komt ook het thema dementie aan de orde. Overleg tussen de Stichting Dementievriendelijk Westerkwartier en de gemeente vindt periodiek plaats.		
17. Er zijn met gesubsidieerde organisaties en verenigingen afspraken vastgelegd over het openstellen van activiteiten voor mensen met dementie	Nee	
<u>Toelichting</u> Niet structureel. Wel incidentele subsidie voor de Breinbieb.		
18. Er is een stimuleringsregeling om te bevorderen dat (ook commerciële) organisaties hun activiteiten openstellen voor mensen met dementie	Nee	
19. Er zijn algemene activiteiten waar ook mensen met dementie aan kunnen deelnemen	In ontwikkeling	
<u>Toelichting</u> Ontmoetingsplekken in zijn algemeenheid, bijv. Buurthuis kamers, De Schutse, etc. zijn voor iedereen toegankelijk, dus ook voor mensen met dementie. Let wel: het is niet zo dat er dan begeleiding aanwezig is die deskundig zijn op het gebied van dementie.		
 Deskundigheidsbevordering		
20. Medewerkers van de gemeente (loketmedewerkers, contactmedewerkers Wmo, medewerkers Wmo die de keukentafelgesprekken voeren) zijn geschoold in het herkennen van en omgaan met mensen met dementie	Nee	
<u>Toelichting</u> Enkele Wmo consulenten hebben jaren geleden een eenmalige cursus gevolgd.		
21. Er zijn (digitale) trainingen aangeboden voor hulpverleners zoals ambulancezorg, brandweer politie en boa's met betrekking tot de omgang met mensen met dementie	Nee	
22. Er is in het contract voor hulp in de huishouding opgenomen dat medewerkers zijn toegerust voor het omgaan met mensen met dementie	Nee	
<u>Toelichting</u> In de contracten voor de zorgaanbieders in de Wmo zijn eisen gesteld aan de signaleringsfunctie van medewerkers in het algemeen. Bij de kwartaalrapportage leggen de zorgaanbieders hier verantwoording over af. De signalering is niet specifiek gericht op dementie. Ook zag ik in de maandrapportage van aanbieder MIEP dat ze hun medewerkers wel scholing aanbieden in het herkennen en omgaan met cliënten met dementie.		
23. Er zijn/worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor winkel- en horecapersoneel	Nee	
<u>Toelichting</u> Niet vanuit structureel vanuit de gemeente. Wel heeft de Jumbo in Leek voor corona het winkelpersoneel laten scholen door Alzheimer Nederland.		
24. Er zijn/worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor huismeesters en beheerders en personeel van publieke accommodaties	Nee	
<u>Toelichting</u> Niet vanuit de gemeente		
25. Er zijn/worden (online) cursussen aangeboden aan organisaties voor vrijwilligers die veel met ouderen in contact komen	Nee	
<u>Toelichting</u> Niet vanuit de gemeente.		

Ondersteuning mantelzorgers

26. Er is een steunpunt mantelzorg voor ondersteuning en advies t.b.v. mantelzorgers <u>Toelichting</u> Ja, Mantelzorginformatiepunt (MIP) voor informatie advies, ondersteuning en meer, zie https://www.mipwesterkwartier.nl/	Ja	
27. Er is een structurele gelegenheid gecreëerd waar mantelzorgers elkaar kunnen ontmoeten, ervaringen uitwisselen en informatie en ondersteuning kunnen krijgen (Alzheimer Café/ Trefpunt o.i.d.) <u>Toelichting</u> Ja, Alzheimer Café (maandelijks) Per gebied in het Westerkwartier worden maandelijks MOM bijeenkomsten (Mantelzorgers Ontmoeten Mantelzorgers) georganiseerd. Er zijn Thema gerichte bijeenkomsten als koffiemomenten, gastspreker, ontspanning etc. 4 keer per jaar is er in het mantelzorgcafé een thema als bijvoorbeeld de notaris, WMO, wet en regelgeving Vorig jaar is er een enquête gehouden ter inventarisatie van gewenste onderwerpen.	Ja	
28. Mantelzorgers kunnen een beroep doen op ondersteuning bij het versterken van hun netwerk <u>Toelichting</u> Mantelzorgers kunnen een beroep doen op de mantelzorgondersteuner. In het Westerkwartier heeft sociaal werk de Schans vier gebiedsteams in Leek, Marum, Grootegast en Zuidhorn. In elk gebiedsteam is een mantelzorgondersteuner aanwezig. Indien een mantelzorger een beroep doet op de mantelzorgondersteuner dan wordt er een afspraak gemaakt op kantoor of bij de mantelzorger thuis.	Ja	
29. Er zijn informatiebijeenkomsten en/of trainingen aangeboden aan mantelzorgers over de omgang met mensen met dementie <u>Toelichting</u> Ja, incidenteel informatiebijeenkomsten, eind mei is er een informatie (familie) bijeenkomst i.s.m. Vredewold over mantelzorg en wanneer je naaste verblijft in een verzorgingstehuis.	Ja	
30. De sociale kaart voor zorg en -ondersteuning bij dementie is beschikbaar voor mantelzorgers <u>Toelichting</u> Er is een dementiewegwijzer, opgesteld door Dementievriendelijk Westerkwartier. Deze is weer toe aan een actualisatie. Actualisatie op professionals nu voor mantelzorg? Mantelzorgers kunnen daarnaast op het MIP kijken of contact opnemen voor informatie of voor het maken van een afspraak.	Ja	
31. Alle ondersteunende activiteiten zijn ook gericht op mantelzorgers van mensen met een migratie achtergrond <u>Toelichting</u> Mensen met een migratie achtergrond zijn van harte welkom op de ondersteunende activiteiten, maar er is geen actief beleid om deze groep te betrekken.	Ja	

Dementiescan gemeente Westerkwartier op 22-04-2024

 Dagactiviteiten/ Respijtzorg	
<p>32. Er zijn dagactiviteiten en ontmoetingsplekken binnen de gemeente waar mensen met dementie met een indicatie aan kunnen deelnemen en die als respijtzorg voor hun mantelzorgers kunnen gelden?</p> <p><u>Toelichting</u> Dagbesteding vanuit Wmo (basis en intensief). Niet geïndiceerde dagbesteding in De Nieuwe Wierde in Grijskerk. Er zijn plannen om niet geïndiceerde dagbesteding op te zetten bij Het Hooge Heem in Grootegast.</p>	Ja
<p>33. Er is een directe, heldere, transparante en snelle procedure voor het stellen van een indicatie</p> <p><u>Toelichting</u> Procedure voor mensen met dementie 75+ ers gaat via MIEP en DNZT. Zij handelen volgens de wettelijke termijnen van de Wmo. Procedure voor mensen met dementie 75- ers vindt plaats door de Wmo consulenten van de gemeente, volgens de wettelijke termijnen van de Wmo. Tip, procedure versnellen, samenwerking casemanagers en Wmo consulenten</p>	Ja
<p>34. Er zijn algemene activiteiten en clubs waaraan mensen met dementie kunnen deelnemen zonder indicatie en die als respijtzorg voor hun mantelzorgers kunnen gelden</p> <p><u>Toelichting</u> Bijv. Ontmoetingsplekken, zoals De Schutse, Buurtbakkies/sociale huiskamers, ontmoetingscentrum Vredewold, ontmoetingscentrum Hooge Heem, ontmoetingscentrum De Nieuwe Wierde,... Dit wordt gerund door vrijwilligers, in een aantal gevallen met professionele achtervang. Zij zijn niet toegerust op het opvangen van dementerende mensen. Het is aan de vrijwilligers zelf om aan te geven of ze deze verantwoordelijkheid aan kunnen. Tekst 32 hierin? Niet veel ontmoetingsplekken waar mesne met dementie naar toe kunnen gaan.</p>	In ontwikkeling
<p>35. Er zijn (deeltijd) mogelijkheden voor dag-/nacht opvang die mantelzorgers ontlasten</p> <p><u>Toelichting</u> Ja, formele respijtzorg in de vorm van logeeropvang en dagactiviteiten. Informele respijtzorg is in ontwikkelingen (momenteel zijn 2 vrijwilligers gekoppeld aan 2 mantelzorgers). Vanuit de WLZ wordt respijtzorg ingezet binnen Vredewold, in de vorm van logeerkamers.</p>	Ja
<p>36. Er is voldoende en kwalitatief vervoer beschikbaar van en naar de dagactiviteiten en ontmoetingsplekken</p> <p><u>Toelichting</u> Voor de geïndiceerde dagbesteding ouderen kunnen mensen gebruik maken van de vervoersvoorziening voor MIEP en DNZT. In Leek kunnen mensen gebruik maken van de hulpkring Leek en Ouderenvervoer Leek. ZorgSaam Oldehove, ZorgSaamAduard en het Dorpsloket in Grijskerk regelen vervoer via vrijwilligers. In Marum en Grootegast zijn dergelijke initiatieven er niet. Voorziet bovenstaande niet in de behoefte van de inwoner, dan kan deze nog in aanmerking komen voor een taxipas vanuit de gemeente voor ritjes van max 25 km m.u.v. speciale bestemmingen. Daarnaast bestaat er bovenregionaal nog de mogelijkheid van Valys.</p>	Ja
<p>37. Er zijn vrijwilligers beschikbaar /opgeleid die overdag kunnen worden ingezet bij mensen met dementie thuis.</p> <p><u>Toelichting</u> Op dit moment wordt er gewerkt aan 'de vervanger'. De vervanger is een vrijwilliger die de mantelzorger komt vervangen als deze wat voor zichzelf wil doen. Denk aan het volgen van een training, sporten of wat drinken met een vriend/vriendin. De vrijwilliger vervangt de mantelzorger op vaste tijden; zo nu en dan of regelmatig. De vervanger zit op dit moment in de opstartfase. Er wordt gewerkt aan het werven van vrijwilligers.</p>	In ontwikkeling
<p>38. Er zijn vrijwilligers beschikbaar /opgeleid die gedurende de nachten kunnen worden ingezet bij mensen met dementie thuis</p> <p><u>Toelichting</u> Nee, op dit moment niet</p>	Nee
 Wonen met dementie	
<p>39. De gemeente heeft een gemeenschappelijke woonzorgvisie geformuleerd waar ook mensen met dementie specifiek in genoemd worden</p> <p><u>Toelichting</u> De gemeente heeft een Woonzorgvisie (2019), waarin volop aandacht is voor ouderen. Ook mensen met dementie worden benoemd in relatie tot meer vormen van beschut wonen (bijv. Knarrenhof) en belangrijke zaken om langer thuis te kunnen wonen, zoals domotica, mantelzorg en respijtzorg, inloop/ontmoetingsplekken en dagbesteding in de buurt en veilige openbare ruimte. - Blz. 25: https://www.kcwz.nl/tools/toolkit-dementievriendelijk-ontwerpen - Blz. 28: kleinschalige intramurale voorzieningen/woonvormen, zodat ouderen met een zware zorgvraag nog in het eigen dorp kunnen blijven wonen. - Blz. 29/30: aandacht voor veilige</p>	In ontwikkeling

<p>openbare ruimte, dagbesteding in de buurt, domotica, mantelzorg en respijtzorg/logeeropvang - Blz. 36: als voorbeeld worden Martha Flora huizen genoemd, gericht op wonen en zorg voor mensen met dementie - Blz. 38: als voorbeeld wordt Odensehuis genoemd, inloop/ontmoetingsplek voor mensen met beginnende dementie en hun mantelzorgers. In 2022 is een update op de cijfers uit de Woonzorgvisie 2019 geweest. Daarbij zijn de vier kernen Tolbert/Leek, Marum, Zuidhorn en Grootegast uitgelicht. Dementie wordt niet expliciet in de actualisatie van deze cijfers benoemd. Wel de verwachting dat: - Er meer vraag naar intramurale zorg (Wlz) voor ouderen is, maar dat door het Rijksbeleid om langer thuis te wonen, ook een deel van deze ouderen Wlz (VPT/MPT/PGB) zal krijgen vanuit een beschutte woonplek (blz. 23 en blz. 28). In 2025 wordt de huidige woonzorgvisie geactualiseerd. Het woonbehoefteonderzoek binnen de Koplopersregio Groningen (zie ook vraag 1) zal hiervoor de nodige data leveren. Daarbij zullen wij zeker aandacht hebben voor de groeiende groep mensen met dementie in onze gemeente. Verder is het goed om te weten dat onze gemeente pre-mantelzorgbeleid heeft vastgesteld.</p>	
<p>40. In de woonzorgvisie is een ambitie opgenomen met betrekking tot het aantal te realiseren dementievriendelijke woningen op wijkniveau en wanneer deze woningen gerealiseerd zijn</p>	Nee
<p>41. In onze gemeente zijn er al dementievriendelijke woningen</p> <p><u>Toelichting</u> Niet dat wij weten</p>	Nee
<p>42. De inrichting van de leefomgeving wordt nadrukkelijk betrokken bij de plannen voor de realisatie van dementievriendelijke woningen</p> <p><u>Toelichting</u> In onze woonzorgvisie is aandacht voor de woonomgeving (veilig, voorzieningen) voor ouderen die nog thuis wonen. In de praktijk is aandacht voor een toegankelijke woon/leefomgeving. Ons platform Toegankelijk Westerkwartier geeft ons gevraagd en ongevraagd advies.</p>	In ontwikkeling
<p>43. De gemeente werkt samen met woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en projectontwikkelaars om nieuwe en bestaande woningen dementievriendelijk te maken</p>	Nee